

СЕРТИФІКАЦІЙНА РОБОТА З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ

Час виконання – 210 хвилин

Робота має чотири частини. Частина 1 містить 24 завдання різних закритих форм з української літератури. Частина 2 містить 39 завдань різних закритих форм з української мови. Частина 3 містить три завдання з української мови з короткою письмовою відповіддю. Частина 4 містить одне завдання з української мови з розгорнутою письмовою відповіддю.

Відповіді на завдання частин 1 і 2 Ви маєте позначити в бланку А, на завдання частини 3 – записати в бланку В, а частини 4 – у бланку Б.

Результати виконання завдань частин 2 та 4 буде зараховано як результат державної підсумкової атестації.

Результати виконання як завдань частин 2 та 4, так і всіх завдань сертифікаційної роботи буде використано під час прийому до закладів вищої освіти залежно від спеціальності, що визначено Умовами прийому на навчання для здобуття вищої освіти.

Інструкція щодо роботи в зошиті

1. Уважно читайте правила виконання, зазначені перед завданнями кожної нової форми.
2. Відповідайте лише після того, як уважно прочитали та зрозуміли завдання.
3. За необхідності використовуйте як чернетку вільні від тексту місця в зошиті.
4. Виконуйте завдання послідовно, не затримуючись на складних для Вас. Поверніться до них, як залишиться час.

Інструкція щодо заповнення бланків відповідей

Ваш результат залежатиме від загальної кількості правильних відповідей, позначених у бланку А, та якості надання письмових відповідей у бланках В та Б.

1. У бланк А записуйте лише правильні, на Вашу думку, відповіді, використавши лише позначку .
2. Позначки вписуйте чітко, з дотриманням вимог щодо надання відповіді на завдання кожної форми, пам'ятаючи, що бланк А оброблятиме комп'ютер.
3. Якщо Ви позначили в бланку А відповідь неправильно, можете змінити її, замалювавши попередню позначку та поставивши нову, як показано на зразку:

4. Зверніть увагу: неправильно позначені, підчищені відповіді в бланку А буде зараховано як помилкові.
5. У бланк В запишіть короткі відповіді на завдання частини 3.
6. У бланк Б запишіть розгорнуту відповідь на завдання частини 4.
7. Короткі та розгорнуту відповіді записуйте охайно, розбірливо, пам'ятаючи, що перевірятиме їх людина.

Ознайомившись із інструкціями, перевірте якість друку зошита та кількість сторінок. Їх має бути 24.

Позначте номер Вашого зошита у відповідному місці бланка А так:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
☒	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Зичимо Вам успіху!

Частина 1
УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА

Відповіді на завдання 1–24 позначте в *бланку А* згідно з інструкцією. Не робіть інших позначок у *бланку А*, тому що комп'ютерна програма реєструватиме їх як помилки!

Будьте особливо уважні під час заповнення бланка А!
Не погіршуйте власноручно свого результату неправильною формою запису відповідей

Завдання 1–20 мають по п'ять варіантів відповіді, з яких лише один правильний. Виберіть правильний, на Вашу думку, варіант відповіді, позначте його в *бланку А* згідно з інструкцією.

1. Героїчні бої 2014 року на початку російсько-української війни на Савур-могили нагадують трагічні події на тій же місцевості, які зображено у творі
 - А «Засвіт встали козаченьки»
 - Б «Ой летіла стріла»
 - В «Чорна рада»
 - Г «Ой Морозе, Морозенку»
 - Д «Модри Камень»

2. Слова «Якщо усвідомлюєш, для чого народжений, і працюєш із приємністю, ти щасливий. Ори землю або носи зброю, займайся купецькою або мистецькою справою – роби те, для чого народжений...» суголосні з ідеєю твору
 - А «І мертвим, і живим, і ненародженим...»
 - Б «Захар Беркут»
 - В «Кайдашева сім'я»
 - Г «Мина Мазайло»
 - Д «Бджола та Шершень»

3. В уривку

*Всім світом буде управляти,
По всіх усюдах воювати,
Підверне всіх собі під спід.*

*І Римській поставить стіни,
В них буде жити, як в раю;
Великі зробить переміни
Во всім окружнім там краю*

передбачав майбутнє свого героя
 - А Григорій Сковорода
 - Б Іван Котляревський
 - В Тарас Шевченко
 - Г Іван Франко
 - Д Олександр Олесь

4. Картина Сергія Васильківського може слугувати ілюстрацією до останнього розділу твору

- А «Наталка Полтавка»
Б «Мойсей»
В «Катерина»
Г «Кайдашева сім'я»
Д «Маруся Чурай»
5. Багатогранний образ козацької України 1663 року змальовано у творі
- А Івана Франка
Б Тараса Шевченка
В Панаса Мирного
Г Михайла Коцюбинського
Д Пантелеймона Куліша
6. Приказка «Живуть як кішка з собакою» характеризує стосунки в родині
- А Кайдашів
Б Сірків
В Череванів
Г Беркутів
Д Чураїв
7. *«Ти, сину, не дружи з нерівнею, краще з вищими, ніж з нижчими. Яка тобі компанія Микола? Мужик – одно слово, а ти на такій лінії, трешся між людьми іншого коліна... Може, Бог дасть, і столоначальником будеш або й письменоводителем у станового...»* – говорить синові
- А Мина Мазайло
Б Мартин Боруля
В Денис Сірко
Г Іван Вареник
Д Омелько Кайдаш

8. Народні перекази про потоплення монгольських загонів стали основою для написання твору

- А «Захар Беркут»
- Б «Слово про похід Ігорів»
- В «Модри Камень»
- Г «Тіні забутих предків»
- Д «Майстер корабля»

9. Прочитайте текст, у якому пропущено окремі фрагменти інформації.

«Як Тичина “Сонячних кларнетів”, як Хвильовий “Синіх етюдів” та “Арабесок” є в контексті загальноєвропейському (отже – світовому) явищами унікальними, так у дальшому ході нашого культурного процесу Відродження такого ж порядку явищами прийшли Курбас у театрі, _____ – у романі, _____ – у драматургії» (За Г. Донцем).

Правильним є варіант послідовного заповнення пропусків

- А Підмогильний; Котляревський
- Б Яновський; Микола Куліш
- В Панас Мирний; Леся Українка
- Г Пантелеймон Куліш; Нечуй-Левицький
- Д Багряний; Карпенко-Карий

10. *«Тут, у тихій кімнаті, моя мати не фантом, а частина мого власного злочинного “я”, якому я даю волю. Тут, у глухому закутку, на краю гóрода, я ховаю від гільйотини один кінець своєї душі...»* – зізнається оповідач твору

- А Юрія Яновського
- Б Олександра Довженка
- В Григора Тютюнника
- Г Миколи Хвильового
- Д Івана Багряного

11. У рядках

*Весною я Вас бачив. Бриз морський
Вам чуба колошматив й серце ревне,
І майстер корабля, немов Сашко який,
Вам нахвалявся точеним форштевнем*

ліричний герой веде уявну розмову з

- А Юрієм Яновським
- Б Валер'яном Підмогильним
- В Андрієм Малишком
- Г Миколою Хвильовим
- Д Павлом Тичиною

12. Прочитайте уривок з комедії Мольєра.

Учитель філософії. *Щоб вимовити звук А, треба широко розкрити рота: А.*

Пан Журден. *А, А. Так.*

Учитель філософії. *Звук Е треба вимовляти, наближаючи нижню щелепу до верхньої: А, Е.*

Пан Журден. *А, Е, А, Е. Так, так. Та й цікаво ж!*

Сцена уроку вивчення норм орфоєпії нагадує відомий діалог із твору

- А Івана Карпенка-Карого
- Б Остапа Вишні
- В Миколи Куліша
- Г Івана Котляревського
- Д Валер'яна Підмогильного

13. «В Нюсі я довго ще любив Полю. Ні одна, ні друга із сестер, звичайно, цього не знали», – згадував автор твору

- А «Чари ночі»
- Б «О панно Інно...»
- В «Чого являєшся мені у сні?...»
- Г «У теплі дні збирання винограду...»
- Д «Задивляюся у твої зіниці...»

14. Осмислення історичної долі України, утвердження ідеї державного суверенітету – провідний мотив твору

- А «Господи, гніву пречистого...»
- Б «Два кольори»
- В «Contra spem spero!»
- Г «Уривок з поеми»
- Д «De libertate»

15. Характерні ознаки постмодернізму відчутні в рядках

- А *«Ти знаєш, що ти – людина, / Чий поступ не знає меж! / Усмішка твоя єдина, Кандидатура – теж».*
- Б *«О слово! Будь мечем моїм! / Ні, сонцем стань! Вгорі спинися, / Осяй мій край і розлетися / Дощами судними над ним».*
- В *«Зимовий вечір. Тиша. Ми. / Я Вам чужий – я знаю. / А хтось кричить: ти рідну стрів! / Граптом – небо... шепіт гаю».*
- Г *«Красиве засмагле сонце, – / В золотих переливах кучерів, / У червоній сорочці навипуск, / Що їхало на велосипеді, / Обминаючи хмари у небі».*
- Д *«Думою тугу розвіюю, / щоб був я завжди такий, / яким мене мати родила і благословила в світи».*

Проаналізуйте твір і виконайте завдання 16–20 до нього.

*Коли твій вистражданий злочин –
Твоя окрадена любов,
Тоді нехай в чаду обмов
Ганьблять тебе ганьбою збочень,*

*Відступництва, і зрад, і змов,–
Той чорний суд тобі ніпочім.
І ти в пусті й холодні очі,
Як в прірву, глянеш знов і знов.*

*І будуть глузи, глум, погорда –
Тобі найвища нагорода, –
І ти, на проби й гарт готов,*

*Крізь всі мордовії й сибіри
Нестимеш гордо світло віри
В свою незражену любов.*

Іван Світличний

16. Твір написано у віршовій формі, що й поезію

- А «Наша мова»
- Б «Contra spem spero!»
- В «Пам'яті тридцяти»
- Г «De libertate»
- Д «У теплі дні збирання винограду...»

17. Цим твором автор висловлює моральну підтримку в нерівному протистоянні з тоталітарною системою

- А Василю Симоненку
- Б Євгену Маланюку
- В Василю Стусу
- Г Дмитру Павличку
- Д Василю Голобородьку

18. В останній строфі поезії вжито

- А метонімію
- Б тавтологію
- В порівняння
- Г паралелізм
- Д анафору

19. Ідею твору найвиразніше розкрито в рядках

- А *Коли твій вистражданий злочин – / Твоя окрадена любов*
- Б *Тоді нехай в чаду обмов / Ганьблять тебе ганьбою збочень*
- В *І ти в пусті й холодні очі, / Як в прірву, глянеш знов і знов*
- Г *І будуть глузи, глум, погорда – / Тобі найвища нагорода*
- Д *Нестимеш гордо світло віри / В свою незражену любов*

20. Життєву позицію ліричного героя найкраще передано висловом

- А У ноги кланяється, а за п'яти кусає.
- Б Добре бути молодим.
- В Де не стоятиму – вистою.
- Г Нікому не вір, то ніхто й не зрадить.
- Д Любив достаток і любив пісні.

У завданнях 21–24 до кожного із чотирьох фрагментів інформації, позначених цифрою, доберіть один правильний, на Вашу думку, варіант, позначений буквою. Поставте позначки в таблицях відповідей до завдань у бланку А на перетині відповідних рядків (цифри) і колонок (букви).

21. Увідповідніть назву твору з його художніми образами.

<i>Назва твору</i>	<i>Художні образи</i>
1 «Contra spem spero!»	А воля державна; запорозька кров; свячений ніж; херсонські прерії
2 «Уривок з поеми»	Б мама горда і вродлива; святе синівське право; люта битва; священне знамено
3 «Задивляюсь у твої зіниці...»	В незнані шляхи; мамине шиття; сумні і радісні дороги; згорточок старого полотна
4 «Два кольори»	Г дорога далека; росяниста доріжка; солов'їні гаї; материнська ласкава усмішка
	Д хмари осінні; весна золота; молодії літа; гора крута крем'яная

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

22. Увідповідніть ім'я літературної героїні з її висловлюванням.

<i>Літературна героїня</i>	<i>Висловлювання</i>
1 Наталка Сірко	А «Я потребую спокою, що впливає з замилювання до музики й гармонії в відносинах, передусім – гармонії...»
2 Марися Боруля	Б «Як уб'ють мене – то я не вернусь. А як судилося мені щастя... то нехай же я буду, мамо, щаслива! І ви, тату!.. Благословіть!..»
3 Софія Дорошенко	В «Як стане коло української афіші: читає – читає, думає – думає, чи справжньою мовою написано, чи фальшивою...»
4 Рина Мазайло	Г «Я проста дівчина, мужичка, нічого не вмію; я умію жать у полі, громадить, мазать, корів доїть, свиней годувать...»
	Д «Тут я можу танцювати. Тут користуюся “колосальним поспіхом”. В Італії мені все нове. Я така вільна...»

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

23. У відповідність ім'я персонажа з висловом, що його характеризує.

Персонаж		Вислів	
1	Іван Брюховецький	А	<i>Сміливі завжди мають щастя.</i>
2	Омелько Кайдаш	Б	<i>Брехнею світ пройдеш, та назад не вернешся.</i>
3	Мартин Боруля	В	<i>Видно пана по халявах.</i>
4	Максим Беркут	Г	<i>Працює через пень-колоду.</i>
		Д	<i>Збувся тато клопоту: жито змолотив, а гроші пропив.</i>

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

24. У відповідність ім'я письменника з висловлюванням про його твір.

Письменник		Висловлювання	
1	Олесь Гончар	А	<i>«У романі автор змалював досить актуальний для своєї доби процес, який більшовицька ідеологія всіляко підтримувала, – народження нової інтелігенції з робітників і селян, “стирання меж між містом і селом”. Навіть “у письменники” могли направити за комсомольською путівкою».</i>
2	Григор Тютюнник	Б	<i>«Втеча на волю, сповнене небезпеки життя ловців і ловлених, незнайомі звичаї, а також і ніжна історія зворушливого кохання творять напружений інтерес і чар цієї книжки».</i>
3	Остап Вишня	В	<i>«У цій коротюсінській новелі наче вміщено три новели, і всі вони обрамлені сприйняттям юнака-студента, який приїжджає відвідати матір і дізнається про тонкі й складні взаємини трьох простих людей з глибоким душевним світом».</i>
4	Іван Багряний	Г	<i>«Це – щемний, тужний спогад, адже за допомогу нашим воїнам Тереза поплатилася життям, а безіменний боєць, який силою уяви вертає її до зустрічей і розмов, переживає біль втраченого, нерозквітлого кохання».</i>
		Д	<i>«Маємо не життєпис реальної особи, а гумористичний твір, що його “ліричним героєм” є сам гуморист зі своїм фікційним життям, у якому одні епізоди (безпечні) – комічно гіперболізовано, інші ж, контроверсійні – самоіронічно змазано, а про решту – промовчано».</i>

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

Частина 2

УКРАЇНСЬКА МОВА

Відповіді на завдання 25–63 позначте в бланку А згідно з інструкцією. Не робіть інших позначок у бланку А, тому що комп'ютерна програма реєструватиме їх як помилки!

Будьте особливо уважні під час заповнення бланка А!

Не погіршуйте власноручно свого результату неправильною формою запису відповідей

Завдання 25–38 мають по чотири варіанти відповіді, з яких лише один правильний. Виберіть правильний, на Вашу думку, варіант відповіді, позначте його в бланку А згідно з інструкцією.

25. Однаковий звук позначають букви, підкреслені в окремих словах речення
- А Через пандемію COVID-19 на футбольних трибунах нині доволі порожньо.
 - Б Та справжні фанати не припиняють уболівати за улюблені команди.
 - В На одному з матчів кумедний вигляд мав Роналдо, якого попросили надягнути маску.
 - Г Неззалежно від рівня «зірковості» ніхто не має права наражати на небезпеку інших.
26. Прочитайте речення (*цифра позначає наступне слово*).
- Ще в (1)підлітковому віці (2)вподобаннями Андрія були (3)читання (4)довідників, (5)фахових журналів з історії та пошук (6)відомостей про (7)український (8)визвольний рух.
- НЕПРАВИЛЬНО підкреслено букви на позначення наголошених голосних у всіх словах, позначених цифрами
- А 1, 4, 7
 - Б 3, 5, 6
 - В 1, 2, 8
 - Г 3, 4, 8
27. Букву **е** треба писати на місці пропуску в усіх словах рядка
- А об..ережно, тр..евожний, пол..етіти
 - Б мер..ехтіння, вч..енити, ол..енятко
 - В підгр..ебти, зач..екати, надв..ечірок
 - Г вел..етень, гр..емить, кр..емезний
28. Апостроф на місці пропуску треба писати в усіх словах рядка
- А пуп..'янок, м..'юзикл, арф..'яр
 - Б н..'юанс, матір..'ю, між..'ярусний
 - В кав..'ярня, розв..'язка, дит..'ясла
 - Г м..'якоть, п..'едестал, б..'юлетень

29. Суфікс **-ств-** треба писати в іменниках, утворених від обох слів у рядку

- А дитина, пірат
- Б козак, товариш
- В студент, жінка
- Г будівник, брат

30. Разом треба писати всі слова в рядку

- А на/чисто, з/ранку, в/основному
- Б в/літку, по/тихеньку, на/вічно
- В без/упину, на/весні, від/тоді
- Г до/нині, за/надто, до/вподоби

31. Букву **й** треба писати на місці пропуску в усіх словах рядка

- А кромань..онець, сер..озний, бо..овий
- Б зна..омство, баталь..он, тра..екторія
- В привіле..ований, гость..овий, бульь..он
- Г шампінь..он, треть..ого, кур..озний

32. НЕМАЄ орфографічних помилок у варіанті

- А Основи правильного харчування та базові фізичні вправи сьогодні знає чи не кожен, хто має бажання почувати себе впевнено за будь яких обставин.
- Б Запорукою краси та здоров'я насамперед є збалансований щоденний раціон та оптимальне фізичне навантаження.
- В Вибір продуктів, технологія приготування страв та особливості споживання їх мають бути підпорядковані правилам здорового харчування.
- Г Не зважаючи на розмаїття пропонованих практик здорового харчування, їх об'єднує принцип чіткого поділу продуктів на корисні та шкідливі.

33. НЕМАЄ закінчення в обох словах рядка

- А співаючи, пальто
- Б ухвалено, будинок
- В сорок, по-полтавськи
- Г навперейми, змито

Завдання 34–38 стосуються тексту з пронумерованими пропусками. Відновіть початковий зміст цього тексту, добираючи для кожного з пропусків 34–38 правильний варіант з-поміж запропонованих у відповідних завданнях.

Американський психолог, педагог, публіцист Дейл Карнегі розробив (34)_____ концепцію (35)_____ спілкування, якої дотримувався й сам. Він жив за принципом: у світі немає поганих людей, є лише (36)_____ обставини, які насправді можемо легко подолати, змінивши (37)_____ до них і в такий спосіб припинивши псувати настрій як собі, так і (38)_____.

34.

- А особову
- Б власну
- В приватну
- Г осібну

35.

- А несуперечливого
- Б безконфліктного
- В неконтраверсійного
- Г беззаперечного

36.

- А несприятливі
- Б неласкаві
- В непривітні
- Г неприязні

37.

- А взаємини
- Б ставлення
- В відносини
- Г стосунки

38.

- А довкіллю
- Б оточуючим
- В оточенню
- Г середовищу

Завдання 39–52 мають по п'ять варіантів відповіді, з яких лише один правильний. Виберіть правильний, на Вашу думку, варіант відповіді, позначте його в бланку А згідно з інструкцією.

39. Прочитайте вислів-рекомендацію.

Для успішної підготовки проекту вкрай важливо працювати з однодумцями, бо згуртована команда спроможна подолати всі перешкоди.

НЕ ВІДПОВІДАЄ наведеному вислову за своїм змістом речення

- А Запам'ятайте: працюючи з однодумцями над підготовкою проекту, ви переконаєтеся, що лише згуртована команда спроможна подолати всі перешкоди.
- Б Зауважте, що для успішної підготовки проекту треба згуртувати команду однодумців – і вона, ця команда, зможе подолати всі перешкоди.
- В Майте на увазі: над проектом потрібно працювати з однодумцями, оскільки згуртована команда здолає всі перешкоди.
- Г Візьміть до уваги: працюючи зі згуртованою командою над підготовкою проекту, ви пересвідчитесь в здатності однодумців долати всі перешкоди.
- Д Зважте, чи доцільно згуртовувати в одну команду однодумців для роботи над проектом задля подолання всіх можливих перешкод.

40. НЕПРАВИЛЬНО оформлено пряму мову в реченні

- А Почувши, як Олесь бідкається через складне домашнє завдання, Оксана підбадьорливо сказала: «Не переймайся так, насправді все тут доволі просто».
- Б «А я сама вигадую щасливі прикмети: почула музику, зустріла когось у яскравому одязі – трапиться щось хороше!», – ділилася позитивом Уляна.
- В «Рухатися завжди треба туди, куди хочеш, а не туди, куди начебто йдуть усі», – любив цитувати свого наставника Орест.
- Г «Або ти не можеш нічого змінити – і тоді хвилюватися немає сенсу, або можеш – і тоді переймайся нічого, – сказав мудрець і пояснив: – Не марнуй сил на сумніви».
- Д «Вихід зі складної ситуації там, де й вхід, – жартує Мирослава. – Чомусь песимісти цього не розуміють».

41. Прочитайте речення (*цифра позначає попередній розділовий знак*).

Франсуа Рабле на всяк лад регоче з усюдисущих пройдисвітів,(1) шарлатанів,(2) ненажер,(3) але для повного відчуття глибини цієї сатири необхідно зануритися в стихію гіпербол,(4) щедро вжитих автором:(5) те,(6) що нерідко видається хибним і перебільшеним,(7) часто спростовує пихато виголошені марнославіями вимоги.

НЕПРАВИЛЬНИМ є обґрунтування вживання розділових знаків, запропоноване в рядку

- А коми 1, 2 – при однорідних членах речення
- Б кома 3 – між частинами складного речення, що поєднані сурядним зв'язком
- В кома 4 – при відокремленій обставині
- Г двокрапка 5 – між частинами складного речення, що поєднані безсполучниковим зв'язком
- Д коми 6, 7 – для виділення підрядної частини складного речення

42. Граматично правильне продовження речення «Перечитуючи твої листи,..» наведено в рядку

- А у мене покращився настрій.
- Б мені пригадалися давні події.
- В Карпати здавалися реальністю.
- Г є можливість поринути в минуле.
- Д знову згадую нашу цікаву подорож.

Завдання 43–47 стосуються речень, у яких зроблено пропуски. Укажіть правильні варіанти послідовного заповнення цих пропусків для кожного речення.

43. Навіть у _____ куточку бабусиної оселі пахло м'ятою, чорнобривцями й _____.

- А найбільш дальшому, полинью
- Б якнайдалекішому, полиньом
- В найдальшому, полином
- Г щонайдальшому, полинем
- Д найдальнішому, полинню

44. Нагадую, _____, що сьогодні я _____ до Вас практикантів.

- А Микола Геннадійович, привожу
- Б Миколу Геннадійовичу, привожжу
- В Миколо Геннадійовиче, привожджу
- Г Миколу Геннадійовиче, приводю
- Д Миколо Геннадійовичу, приводжу

45. _____, близько _____ відсотків персоналу нашої установи виконують до _____ відсотків усієї роботи.

- А Згідно моїх спостережень, двадцяти, восьмидесяти
- Б По моїм спостереженням, двадцять, вісімдесят
- В Згідно моїм спостереженням, двадцятьох, вісьмидесятьох
- Г За моїми спостереженнями, двадцяти, вісімдесяти
- Д По моїх спостереженнях, двадцятьох, вісьмохдесятьох

46. Іменинниця попросила своїх _____ налаштуватися на _____ дійство.

- А гостей, захоплене
- Б гостей, захоплююче
- В гостів, захопливе
- Г гостів, захоплююче
- Д гостей, захопливе

47. Під час тренінгу ми навчимо вас _____ впливу на потенційного працедавця і розкриємо секрети того, як створити _____ резюме.

- А дієвим прийомам, якісну
- Б дієвих прийомів, якісний
- В дієвим прийомам, якісний
- Г дієвих прийомів, якісну
- Д дієвих прийомів, якісне

Завдання 48–52 стосуються речень, що первісно, в іншій послідовності, становили зв'язний текст. Прочитайте речення й виконайте завдання до них.

- △ Кожен охочий може взяти собі такий пакетик і посіяти його вміст біля своєї домівки, а завдяки цьому вдасться виростити 36 000 польових рослин, які, приваблюючи метеликів, сприятимуть збереженню популяції.
- Навіть такий незвичний спосіб підтримки комах має насправді величезне значення, оскільки від диких запилювачів залежить як сільське господарство Великої Британії, так й екосистема Британських островів загалом.
- ◇ Ці постери, кожен з яких має 3 000 відривних пакетиків з насінням польових рослин, розмістили в різних районах Лондона.
- Щоб хоч якось зарадити цій небезпеці, один з косметичних брендів, як повідомляє видання «The Drum», створив оригінальні рекламні постери з насінням.
- ▽ Після потужних весняних штормів, у Великій Британії майже двадцять відсотків видів метеликів опинилися під загрозою зникнення.

48. Зміст первісного тексту буде відновлено, якщо речення розмістити в такій послідовності

- А ▽ ◇ ○ △ □
- Б ▽ □ ◇ △ ○
- В ▽ △ □ ◇ ○
- Г ▽ □ △ ◇ ○
- Д ▽ ○ ◇ □ △

49. Вставна конструкція є в реченні, позначеному

- А △
- Б ○
- В ◇
- Г □
- Д ▽

50. Пунктуаційну помилку допущено в реченні, позначеному

- А △
- Б ○
- В ◇
- Г □
- Д ▽

51. Простим є речення, позначене

- А
- Б
- В
- Г
- Д

52. Однорідні члени є в обох реченнях, позначених

- А
- Б
- В
- Г
- Д

У завданнях 53–57 до кожного із чотирьох фрагментів інформації, позначених цифрою, доберіть один правильний, на Вашу думку, варіант, позначений буквою. Поставте позначки в таблицях відповідей до завдань у бланку А на перетині відповідних рядків (цифри) і колонок (букви).

53. У відповідніть фразеологізм з його синонімом.

	<i>Фразеологізм</i>	<i>Синонім</i>
1	хоч свічки ліпи	А купа на купі
2	хоч греблю гати	Б світла голова
3	з молоком на губах	В міцний горішок
4	розуму не позичати	Г води не замутишь
		Д жовтороте пташеня

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

54. З'ясуйте, до яких частин мови належать виділені слова в реченні (*цифра позначає наступне слово*).

З поганим настроєм чини так, як (1)із кульбабкою: скажи (2)йому «тфу!» – і (3)нехай летить собі (4)геть!

- А займенник
- Б прислівник
- В прийменник
- Г сполучник
- Д частка

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

55. Доберіть приклад до кожного типу складного речення.

<i>Тип речення</i>	<i>Речення (текст)</i>
1 складносурядне	А Якщо ви вагаєтеся, яку температуру виставити для прасування, скористайтеся універсальною порадою: терморегулятор має бути на мінімальній позначці.
2 складнопідрядне	Б Більшість речей рекомендують прасувати з виворітного боку, щоб тканина не набувала зайвого блиску.
3 безсполучникове	В Великі речі: простирадла, підковдри – прасуйте, складаючи їх удвоє чи вчетверо та використовуючи режим потужного парового струменя.
4 складне з різними видами зв'язку	Г Речі з вишивкою спочатку прасуйте з лицьового боку, потім – з виворітного, при цьому не треба розтягувати оздоблену частину тканини.
	Д Уміння господарювати – ціла наука, а перетворення зім'ятих речей на акуратні та красиві – то справжнє мистецтво!

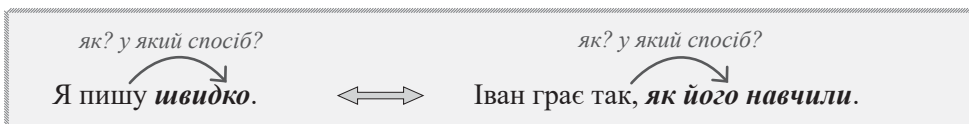
	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

56. З'ясуйте, який відокремлений член речення є в кожному прикладі.

<i>Відокремлений член речення</i>	<i>Приклад</i>
1 додаток	А Бо коли, закохані в минуле, прокуняєм свій великий час, наша лінь нікого не розчулить.
2 означення	Б Буду, мамо горда і вродлива, з тебе дивуватися повік.
3 обставина	В Там, у степу, схрестилися дороги, немов у герці дикому мечі.
4 прикладка (різновид означення)	Г Не шкодуй добра мені, людині, щастя не жалій моїм рокам.
	Д Чи винні ми щось комусь у житті, окрім наших батьків?

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

57. Увідповідніть за подібністю синтаксичного значення виділені фрагменти простих і складних речень. Зразок такого поєднання показано на схемі.

Просте речення

- 1 Доволі багато людей, можливо, **через невдоволеність** звичайним спілкуванням хочуть поговорити з віртуальним співрозмовником – чатботом.
- 2 Такі боти відповідають **монотонно й шаблонно** заздалегідь запрограмованим текстом.
- 3 Чатботів у світі активно використовують **зادля зменшення** в літніх людей почуття самотності.
- 4 Меєна – це розроблена Google діалогова система, **побудована на основі нейромережі з 2,6 млрд параметрів**.

Складне речення

- А Більшість чатботів, **з якими ми маємо справу**, лише пропонує вибрати репліку із запрограмованих варіантів.
- Б Учені активно шукають способи вдосконалення таких програм, **аби чатботи могли спілкуватися з нами так само вільно, як і люди**.
- В Репліки чатбота Меєна налаштовано так, **що вони максимально схожі на реальні**.
- Г **Якщо Меєна або інші подібні чатботи такого ж рівня ввійдуть у нашу реальність**, то постане питання про їх коректне використання.
- Д Чатботи не замінять звичного людського спілкування, **адже вони не навчають нового, не нададуть психологічної підтримки**.

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

Уважно прочитайте наведені нижче тексти (цифри зліва позначають номери абзаців) і виконайте завдання 58–66 до них.

Текст А

Краса, статус, комфорт

- 1 Хто в цьому світі не мріяв хоч раз про шубу? І, звісно ж, із натурального, а не штучного хутра. Ці вироби мають розкішний вигляд, підкреслюючи соціальний статус і стиль власника чи власниці. А ще такий одяг забезпечує відмінну теплоізоляцію, що важливо холодної зими.
- 2 Шуба з натурального хутра – це привабливо, елегантно й зручно. Тому наші майстри пропонують величезний асортимент цих виробів – від класичних до сучасних. Шуби з каракулю й песця, норки й соболя, лисиці й шиншили підкорять серця найвибагливіших модників і модниць різноманітністю фасонів і кольорів.
- 3 Так, ціна цих вишуканих виробів може здатися зависокою. Але хіба така краса не варта того?

Із реклами

Текст Б

Міфи про натуральне хутро, або Час відмовлятися від шуби

- 4 Багато хто широко переконаний, що порятуватися від морозів може допомогти лише одяг з натурального хутра. Чого тільки не почуєш від цієї категорії споживачів на виправдання їхнього, м'яко кажучи, негуманного вибору. Тож спробуємо спростувати деякі з цих «аргументів».

Міф 1. Моя відмова від теплої шубки нікого не врятує

- 5 Порівняйте розмір звірятка й дорослої людини. Однієї тварини для пошиття шуби замало. Нескладно порахувати, скільки треба вбити їх, аби одягти одного модника чи модницю.

Міф 2. Хутро незамінне в морози

- 6 Завдяки новітнім розробкам і технологіям можна легко знайти альтернативу натуральному хутру: на заміну йому прийшли вироби зі штучного хутра, екошкіри, синтепону, флісу та багатьох інших сучасних матеріалів.
- 7 Зимовий одяг з такої сировини легкий, не промокає, зберігає щільність, еластичність і м'якість за найнижчих температур.

Міф 3. Хутро – це природно

- 8 Усупереч поширеному аргументу прибічників хутра, що такі гуманні альтернативи не є екологічними, оскільки збільшують обсяги виготовлення синтетичних матеріалів, зауважимо, що саме хутряне виробництво завдає величезної шкоди навколишньому середовищу.
- 9 У природі шкура загиблої тварини досить швидко розкладається. А от щоб зберегти хутро, застосовують безліч токсичних речовин: мінеральних солей, формаліну, формальдегіду, похідних кам'яновугільної смоли, фарб на основі ціаніду, каустику тощо. Хутряне виробництво – п'яте з-поміж найтоксичніших.
- 10 Можна й далі продовжити спростовувати «міфологію» прихильників хутра, але й так очевидно, що відмова від носіння хутра – учинок, що показує наше ставлення до тварин і свідомий підхід до споживання. Купуючи хутряні та шкіряні вироби, ми оплачуємо вбивство живих істот, завдаємо непоправної шкоди природі, не отримуючи натомість нічого вартісного.

За матеріалами <https://ukrainians.today/>

Текст В

- 11 У багатьох європейських країнах, зокрема у Великій Британії та Австрії, хутряний бізнес законодавчо заборонено, в інших державах ЄС щодо нього встановлено суворі обмеження, щоб ця справа ставала нерентабельною та з часом такі підприємства припиняли своє існування. Саме тому виробники переносять хутряні ферми в країни, де слабкий екоконтроль і законодавчо не врегульовано гуманне поводження з тваринами, зокрема, на жаль, і в Україну. Наразі в нашій країні офіційно працює 37 ферм. А скільки ще підпільних?!
- 12 Треба діяти! **ХутроOFF** – кампанія проти хутряного виробництва в Україні, яку проводить громадська організація «Єдина Планета». Її петиція про заборону такого бізнесу набрала 2019 року рекордну кількість голосів на сайті Верховної Ради України. Катерина Сорока, зоозахисниця, волонтерка цієї кампанії, стверджує, що всі люди мають альтернативу. Відмова від хутра – це не просто рішення про вибір фактури одягу. Це свідомо світоглядна й культурна позиція.
- 13 Із цим погоджується й улюблениця багатьох – співачка Джамала. Нещодавно на своїй сторінці в інстаграмі вона розповіла, що воліє відмовитися від натурального хутра на користь штучного. Зірка зазначає, що не планує засуджувати інших за їхній вибір, але для себе однозначно вирішила: такі речі є «надлишком», а пов'язаний з ними статус – надуманим.

За матеріалами інтернет-джерел

Текст Г

Тварини – це не ресурс, а наші сусіди по планеті

Інтерв'ю (фрагмент) із засновником гуманістичного руху UAnimals Олександром Тодорчуком. Розмову вела Тома Мироненко

- 14 – Ви започаткували рух UAnimals 2016 року. Чи не виникало тоді питання щодо своєчасності порушення зоозахисної проблематики в умовах, коли йде війна й в країні без цього чимало гострих проблем?
- 15 – Звісно, виникало, але для себе я швидко знайшов відповідь на нього. Глобальна гуманність починається саме із зоозахисту: не можна говорити про доброту та допомогу на рівні країни, у якій можуть просто викинути кошеня з 10-го поверху. Припускаю, що подібну відповідь собі давали й тисячі інших людей, зокрема ветеранів і волонтерів АТО, адже із самого початку багато їх долучилося до нашого руху. Пам'ятною для мене стала, зокрема, акція «За цирк без тварин», яку ми проводили 2016 року. Тоді прийшло дуже багато активістів, були й ті, які щойно повернулися із зони бойових дій. Усі вони розповідали, що в АТО є люди, які, ризикуючи власним життям, рятували й виводили з-під обстрілів тварин. Атовці щиро дивувалися парадоксальній ситуації, яку спостерігаємо в нашому соціумі: хтось і в умовах війни залишається людиною і готовий допомагати іншим, а хтось, навіть живучи в мирному місті, продовжує підтримувати жорстоке ставлення до братів наших менших.

16 – Що Ви вважаєте найбільшим досягненням UAnimals із часу започаткування проєкту і якими питаннями опікуєтесь нині?

17 – Думаю, велика заслуга UAnimals у тому, що ця тема вийшла на широкий загал. Якщо ж говорити про напрями, за якими ми працюємо, то це й заборона використання тварин у сфері розваг, і заборона тестування на тваринах косметики та парфумерії. А в найактивнішій фазі зараз – напрям «хутро», або, як ми колись назвали це для себе, «криваве жлобство». У цьому контексті йдеться не лише про боротьбу за заборону ферм, де для задоволення чиїхось забаганок вирощують і вбивають тварин, а й про роботу над зменшенням попиту. Ми працюємо над цим, залучаючи публічних осіб і закликаючи дизайнерів привселюдно відмовитися від пошиття такого одягу та підписати документ, що засвідчує їхню однозначну позицію щодо цього. Такі заяви відомих людей неабияк впливають на загал, змінюють традиційні уявлення й багатьом допомагають нарешті усвідомити просту істину: тварини – це не ресурс, а наші сусіди по планеті.

Рисунок 1

58. Рисуноком 1 можна доповнити всі тексти, ОКРІМ

- А тексту А
- Б тексту Б
- В тексту В
- Г тексту Г

59. У жодному з текстів НЕ йдеться про заборону

- А використання тварин у сфері розваг
- Б тестування косметики та парфумерії на тваринах
- В хутряного бізнесу на законодавчому рівні
- Г реклами хутряних виробів і їх носіння

60. Зважаючи на міркування Олександра Тодорчука (абзац 17 тексту Г), можна припустити, що автори тексту В згадують у своєму матеріалі про позицію співачки Джамали щодо виробів із хутра для того, щоб

- А обґрунтувати думку, що хутряне виробництво стає нерентабельним
- Б вплинути на погляди громадськості, розказавши про вибір співачки
- В показати, що співачка не планує засуджувати когось за вибір хутра
- Г спонукати людей голосувати за петицію про заборону хутряного бізнесу

61. Інформацію з *текстів Б, В, Г* можна застосувати для всього наведеного, ОКРІМ
- А рекламування підприємств, що виготовляють хутряні вироби
 - Б проведення дискусії в соціальних мережах щодо одягу з хутра
 - В виступу на учнівській конференції, присвяченій захисту довкілля
 - Г створення буклетів і плакатів до Всесвітнього дня захисту тварин
62. Перенесення в Україну іноземного хутряного виробництва відбувається через те, що
- А виробництво тут потребує набагато менших капіталовкладень
 - Б природні умови тут сприяють бурхливому розвитку цієї галузі
 - В такі вироби мають велику популярність серед місцевого населення
 - Г тут низький екологічний контроль за виробництвами цього напрямку
63. У жодному тексті НЕМАЄ згадки про участь у зооохисному русі України
- А громадських організацій
 - Б вітчизняних дизайнерів
 - В місцевих можновладців
 - Г українських співаків

Частина 3

УКРАЇНСЬКА МОВА

Завдання відкритої форми з короткою письмовою відповіддю

Завдання 64–66 стосуються попередніх текстів і передбачають надання відповіді у формі письмового висловлення обсягом, визначеним умовою кожного завдання. Виконуючи завдання, чітко дотримуйтеся умов до нього. Відповідайте лаконічно й грамотно, пам'ятаючи, що спосіб викладу може позначитися на Вашому результаті. За потреби робіть записи на відведених у зошиті рядках. Обов'язково запишіть свої відповіді в *бланк В* у спеціально відведені в ньому місця.

64. Говорячи про один з напрямів роботи UAnimals, Олександр Тодорчук використовує своєрідний термін «*криваве жлобство*» (*текст Г*). Запропонуйте цьому терміну визначення, у якому зафіксуйте щонайменше дві характерні ознаки відповідного явища.

(2–3 речення)

65. Основою кожного рекламного повідомлення є мовні засоби й прийоми, які поряд з візуальним оформленням забезпечують необхідний, часто маніпулятивний вплив на свідомість споживача. Наведіть два найпоказовіші, на Вашу думку, приклади мовних чи візуальних засобів (приймів), використаних у *тексті А*, які дають підстави вважати його маніпулятивним. Коротко поясніть кожен зі своїх прикладів

(3–4 речення)

66. Розгляньте таблицю, у якій схарактеризовано *тексти А, Б, В* та *Г* за низкою їхніх змістових і формальних ознак.

№ з/п	Ознака тексту	Текст А	Текст Б	Текст В	Текст Г
1	Спрямованість на формування громадської думки	+	–	+	+
2	Виразне експресивне забарвлення	+	+	+	–
3	Наведення конкретних фактів	+	+	–	+
4	Наведення різних позицій щодо проблеми	+	–	+	–

Які з-поміж ознак, на Вашу думку, визначено НЕПРАВИЛЬНО стосовно того чи того тексту? Укажіть щонайменше дві ознаки у форматі: «Неправильно визначено ознаку №... щодо тексту...», обґрунтувавши кожен зі своїх позицій.

(4–5 речень)

Частина 4

УКРАЇНСЬКА МОВА

Завдання відкритої форми з розгорнутою письмовою відповіддю

Завдання 67 передбачає надання розгорнутої письмової відповіді. Виконуючи завдання, чітко дотримуйтеся визначених умов. За потреби використовуйте чернетку в зошиті. Обов'язково запишіть свою роботу в бланку Б.

*Увага! Роботу, що не відповідає темі, буде оцінено в 0 балів.
Роботу обсягом до 100 слів буде оцінено в 0 балів*

67. Прочитайте наведений у рамці текст.

Толерантність (від латин. *tolerance* – терпіння). У медицині це слово означає здатність організму витримувати вплив тих чи тих чинників, а в суспільстві – це терпимість до інших думок, поглядів, традицій тощо. Ще у XVIII столітті французький філософ-просвітник Ф. Вольтер сказав свою знамениту фразу: «Ваша думка мені глибоко ворожа, але за Ваше право висловити її я готовий віддати своє життя».

Зважаючи на цю інформацію, надайте розгорнуту письмову відповідь на проблемне питання.

Чому сьогодні толерантність – це яскравий вияв ступеня демократії держави й одна з умов її розвитку?

Відповідаючи на питання, дотримуйтесь таких вимог:

- сформулюйте тезу,
- наведіть два переконливі аргументи, що найкраще підтвердять Вашу думку,
- проілюструйте один з аргументів окресленою в часі й просторі подією з історії чи суспільно-політичного життя або випадком з власного життя, а інший – прикладом з мистецтва (художньої літератури чи інших видів мистецтва) (зазначте автора й назву твору, укажіть на проблему, порушену митцем, художній образ, через який проблему розкрито, наведіть цитату тощо; не переказуйте змісту художнього твору, не давайте повної характеристики образів),
- сформулюйте висновок.

Чернетка
